

Examenul de bacalaureat național 2019
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

Simulare

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Una din regulile corectitudinii demonstrației, referitoare la fundamentul demonstrației, este:
  - a. argumentele demonstrației trebuie să se contrazică reciproc
  - b. argumentele trebuie să constituie un temei suficient pentru teza de demonstrat
  - c. pentru a susține teza, nu este necesar ca argumentele demonstrației să fie adevărate
  - d. demonstrația argumentelor este dependentă de demonstrarea tezei
2. Raționamentul „*Niciun leu nu este animal erbivor, deoarece nicio felină nu este animal erbivor, iar leii sunt feline*” este:
  - a. o obversiune
  - b. o conversiune simplă
  - c. o conversiune prin accident
  - d. un silogism
3. Termenii *englez* și *sportiv* se află în raport de:
  - a. ordonare
  - b. încrucișare
  - c. contrarietate
  - d. contradicție
4. Subiectul logic al propoziției „*Unele triunghiuri dreptunghice sunt isoscele*” este:
  - a. triunghiuri dreptunghice
  - b. unele
  - c. unele triunghiuri
  - d. unele triunghiuri dreptunghice
5. Una din regulile de corectitudine ale operației de clasificare este aceea conform căreia:
  - a. o clasificare este corectă dacă nu apar toate speciile genului dat
  - b. o clasificare este corectă dacă pe aceeași treaptă a clasificării se utilizează două criterii
  - c. o clasificare este corectă dacă pe aceeași treaptă a clasificării se utilizează un singur criteriu
  - d. o clasificare este corectă dacă apar specii în plus față de speciile genului dat
6. După direcția procesului de inferență între general și particular, inferențele sunt:
  - a. valide și nevalide
  - b. imediate și mediate
  - c. tari și slabe
  - d. deductive și inductive
7. Inducția incompletă este o argumentare care presupune:
  - a. o concluzie cu caracter amplificator față de premise
  - b. examinarea unei clase cu un număr finit de elemente
  - c. o concluzie cu caracter cert
  - d. obținerea unei concluzii mai puțin generale decât premisele

8. Inducția completă este o argumentare care presupune:
- examinarea tuturor elementelor unei clase cu un număr infinit de elemente
  - examinarea tuturor elementelor unei clase cu un număr finit de elemente
  - o concluzie cu caracter probabil
  - o concluzie cu caracter incert
9. Dacă termenului „*cerb carpatin*” i se elimină proprietatea „*carpatin*”, atunci:
- intensiunea scade, extensiunea scade
  - intensiunea crește, extensiunea scade
  - intensiunea crește, extensiunea crește
  - intensiunea scade, extensiunea crește
10. Propoziția „*Unii elevi sunt pasionați de informatică*” este:
- particulară negativă
  - universală negativă
  - particulară afirmativă
  - universală afirmativă

20 de puncte

B. Fie termenii A, B, C și D, astfel încât termenul B este supraordonat termenului A și este subordonat termenului C. Termenul D se află în raport de opoziție cu termenul A și este în raport de încrucișare atât cu termenul C, cât și cu termenul B.

- Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei patru termeni. **4 puncte**
- Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):
  - Niciun A nu este D.
  - Toți C sunt B.
  - Toți B sunt D.
  - Unii A nu sunt C.
  - Toți B sunt C.
  - Niciun D nu este C.

6 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Toate teoriile politice sunt modele ideale de analiză.*
- Unele opere ale lui Platon nu sunt traduse în limba română.*
- Nicio trăsătură de caracter nu este ereditară.*
- Unele firme de IT sunt profitabile.*

- A. Precizați formulele logice corespunzătoare propozițiilor 1 și 2. **2 puncte**
- B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, subalterna propoziției 1, contradictoria propoziției 2, contrara propoziției 3 și subcontrara propoziției 4. **8 puncte**
- C. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**
- D. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, conversa obversei propoziției 3. **4 puncte**
- E. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:
X: *Deoarece unele subiecte dificile nu sunt subiecte de admitere, rezultă că unele subiecte de admitere nu sunt subiecte dificile.*
Y: *Unele raționamente imediate sunt raționamente incorecte și, de aceea, unele raționamente incorecte sunt raționamente imediate.*
Pornind de la această situație:
- scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
  - precizați corectitudinea/incorectitudinea raționamentelor formalizate; **2 puncte**
  - explicați corectitudinea/incorectitudinea raționamentului elevului X. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: aee-2, aai-4.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **6 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *“Unele teorii istorice nu sunt corecte”*. **6 puncte**

C. Fie următorul silogism: *Unele raționamente imediate sunt corecte deci unele raționamente deductive nu sunt corecte, pentru că unele raționamente deductive sunt imediate.*

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):

1. Termenul mediu este distribuit în ambele premise.

2. Subiectul logic al concluziei este reprezentat de termenul „raționament deductiv”.

3. Concluzia silogismului este o propoziție particulară negativă.

4. Predicatul logic al concluziei este distribuit în premisă, dar este nedistribuit în concluzie. **4 puncte**

D. Fie următoarea definiție:

Silogismul este un raționament deductiv.

1. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**

2. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul 1. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „*silogism*”. **4 puncte**